HOME, MOTIVATION AND SELF-ESTEEM

INTRODUCTION: A person needs self-confidence in order to achieve a productive and successful life. Parents and teachers share the very important responsibility of building a child's self-esteem.

QUESTIONS FOR REFLECTION:

- How does a person with self-confidence behave?
- What is the difference between a person with high self-esteem and one who has a negative self-concept?
- What positive or negative messages did we receive at home and at school when we were children?

WHAT IS SELF-ESTEEM?

Self-esteem is the concept we have of ourselves, the image that we form of ourselves. When we are confident about our gifts and abilities, we have a high self-esteem. On the other hand, when we question our gifts and capabilities, we become insecure and have low self-esteem.

Children believe our messages. When we encourage and respect them, they gain confidence within themselves.

SELF-ESTEEM IS LEARNED

The self-image a child develops in his or her first seven years is likely to last a lifetime. In these initial years, the child's first teacher and his/her parents have the greatest influence on whether he or she becomes self-confident or insecure. This is a very important responsibility. Approval or disapproval by parents and teachers defines the child's self-image and feelings of self-worth. Through positive messages and encouragement, parents and teachers can help a child develop self-confidence and a positive self-image, one that will increase his/her prospect for future success.

HOW TO HELP OUR CHILDREN DEVELOP A HIGH SELF-ESTEEM

Every parent would like their child to succeed in life and to be happy. In order to accomplish this, we need to help him or her have self-confidence. Let us explore some guidelines (Reifler Associates, 1987, pp. 27-29).

Let's help them develop their:

Sense of Belonging

Children need to feel that they belong to a group that provides unconditional acceptance and love. The family should be this place of security in which the child can "feel at home."

Sense of Being UNIQUE and SPECIAL

It is necessary for each child to feel appreciated as an individual and not be compared, or pressured to imitate or "learn" from anyone else ("...You should learn from your little sister.").

Sense of Power

In order for a child to gain self-confidence, he or she must learn to take risks. A child needs the opportunity to make mistakes without being punished for them. A family and school environment which encourages children to take risks and to learn from their mistakes builds their self-confidence.

The family should be a place where the child feels secure, accepted, and loved.

Sense of Purpose in life

When we help children set goals, and they work towards meeting them, we are giving them a tool for success. Having goals and establishing priorities build an individual's self-image and sense of direction.

Sense of Ability

If we recognize our children's small accomplishments and applaud their efforts, they will learn at a very early age that they are capable and won't be afraid to try new things.

Sense of Joy

To enjoy life is something that a child learns from his or her parents. It is recommended to make time to have fun as a family.

Sense of Curiosity

Children are naturally curious. If we, as parents, foster this curiosity, it will be easier for them to be inquisitive and become interested in the world around them.

Sense of Integrity

A person who respects himself or herself knows how to respect others. When children live in an environment of respect, their self-esteem is high. They see themselves as worthy of love. This is the shield that will protect them from getting involved in negative activities such as drugs, gangs and violence.

COMMON ERRORS

In our eagerness to guide our children, we sometimes do or say things that keep them from trusting their own abilities. These are only a few examples of these "well intended" behaviors:

- Do something for them, when they are capable of doing it on their own. For example, tie their shoe laces at the age of seven.
- Spank or punish them when they make a mistake. For example, spank them when they spill milk by accident.
- Use other children as examples so they can "learn" from them.
- Make them feel guilty for the sacrifices we have made for them.
- Laugh at their "dreams" when they share them with us.

WHEN CHILDREN HAVE A LOW SELF-ESTEEM AT SCHOOL...

- They see themselves as being dumb or unintelligent.
- They don't want to participate in activities where they can make a mistake.
- They try to get attention in a negative way.
- They mistrust their teacher and the rest of the students.
- They seek friendships in children who also have a low selfesteem.
- They show apathy towards homework. Parents interpret this as "laziness", when in reality they're afraid of failure.
- In some cases the shyness that is present at the beginning of the school year turns into defiance toward the school authorities.

Children who are always criticized learn to undervalue themselves.

Page 3 of 4

How to Practice These Ideas...

IDEAS TO FOSTER A POSITIVE SELF-ESTEEM IN YOUR CHILDREN

☐ Admit in front of them when you make a mistake.
☐ Encourage them to see their own mistakes as learning experiences.
☐ Provide your children with activities in which they may experience success.
☐ Let them feel, at an early age, that they have a right to make certain decisions.
☐ Let them know that you are proud of them.
☐ Focus on their qualities, not their faults.
☐ Respect their opinions and ideas.

REMEMBER:

Children Learn What They Live ....

Appreciate Them and They Will Learn To Appreciate Themselves!

ဟံဉ်ဃီ**,** တၢမၤသူဉ်ဆူဉ်သးဂဲၤတၢ်ဖီး တာ်နာ်နှုံဟ်ကဲလီးသး

တာ်ကတိၤလာညါ – ပုၤကညီတဂၤလိဉ်ဘဉ်တာ်နာ်နှာ်လီၤအသးလၢကအိဉ်မှုတာ်အိဉ်မှုလာအလာပုံၤဇီးအသူအသဉ်ဇီးမၤနာၤ တာ်အင်္ဂါန္ဥ်လီး. မိုးပါဇီးသရဉ်သမါတဖဉ်အိဉ်ဇီးမှုဇါလာအရှုဇိဉ်မးလာကသူဉ်ထိဉ်နှုံဖိသဉ်တဂၤအတာနဉ်နှုံဟ်ကဲလီး သးအင်္ဂါန္ဉ်လီၤ.

တါသံကွါလၢကခ်ီဆၢက္စ္အာတာ်အဂ်ီ –

- ပုံးတဂၤလာအအိုခ်ိဳးတန်ာနာ်နှာ်လီးသီးနှဉ်ဟ်သူခိုဟ်သီးစိုလှခ်.
- ပုၤတဂၤလၢအအို >်ငီးတန်္ခန္နါ်ဟ်ကဲလီးသးဇီးပုၤအဂၤတဂၤလာအို >်ငီးတါထံ >်လီးသးလၢအတဂ္ၤတကပၤန္ >် အတၢ်လီးဆီအို န်စ်လဲ န်.
- ဖဲပမ့်ာတ့်၊ဖိသဉ်အခါ, လ၊ဟံဉ်ဇီးကိုနှဉ်မ့်၊ပမၤန့ာ်တ့ာ်တာ်ကစီဉ်လ၊အဂ္ဂးတကပၤဇီးလ၊အတဂ္ဂၤတကပၤမနုၤတ ဖန်လန်.

နီါကစါတါနာ်နှုံဟ်ကဲလီးသးနှဉ်မှါမနှးလဲဉ်.

နီါကစါတါနှာ်နှုံဟ်ကဲလီးသးနှဉ်မှါတါလၢပဆိကမိဉ်ဇီးထံဉ်လီးကွာ ပနိုါကစါအသႏၷ်လဲဉ်နှဉ်လီး. ဖပနာ်နှုံပတၤလဉ်လာတါဟ္ခာ်သါပုၤဇီး ပက်္ဂါပစီတဖဉ်အခါ ပအိဉ်ဇီးတာ်နာ်န္ဂါလီးသးလာအအါန္ဉာ်လီး. လာအဂၤ တမံၤဖဲပအိဍ်ဒီးတာ်သံကွာ်လာတာ်လာတာ်ဟူ၌သါပူၤဒီးပမၤတာ်သွဒ်လဲ၌ အခါပကတူ်ဘဉ်လၢပတဘံဉ်တဘၢဘဉ်ဇီးပအိဉ်ဇီးတၢ်တနာ်နှုံဟ်ကဲ လီးက္န္အ္အ္အ္အည္အေနန္နဲလီး.

ဖိသဉ်တဖဉ်နှင်္ဂတါလၢပတ်အီးနှဉ်လီး. စ်ပဟုဉ်င်္ဂဟုဉ်ဘါအီး နီးပင်္ဂကဲအီး နှဉ်အစ သူ့ ဉ်မၤန္နါတါနှဉ်နှုံလီးသးလၤအပူးနူ့ဉ်လီး.

တာ်မၤလိန္ဒါတာနာ်န္ခါဟ်ကဲလီးသး

ဖိသဉ်တဖဉ်အတာ်ထံဉ်လီးက္၊သးလ၊အခ်ီဉ်ထံးနွှံနံဉ်န့ဉ်မှာ်တာ်လ၊အယံာ်လ၊အဝဲသ့ဉ်အတာ်အိဉ်မှုတစိ၊သးနှဉ်လီ၊. ဖဲနံဉ် လာအခ်ီဉ်ထုံးတဖဉ်အံုးအပူး, ဖိသဉ်အသရဉ်အဆိကတာဂ်တဖဉ်ဇီးအဝဲအမိါအပါတဖဉ်အိဉ်ဇီးတဂ်လုံးဘာစိကမ်ိုးလာအဝဲ သူ့ဉ်အိုဉ်ဇီးနှီးကစာ်တာနှာ်နှာ်လီးသး မှတမှာ် တာ်တဘံဉ်တဘာဘဉ်ဓါန္ဍဉ်လီး. တာ်အံးမှာ်မှုဒါလာအရှုဇိဉ်မးတခါနှဉ်လီး. မိၢိပါတဖဉ်စီးသရဉ်တဖဉ်အတါတူ၊လိှာ, တတူ၊လိုာ်အီးနှဉ်မးမျါထီဉ်ဝဲဖိသဉ်တဖဉ်အတၢ်ထံဉ်လီးကူးအကစါအသး မှတ မှု်တါတူကာဉ်လ၊အအို ခိုင်းအကစါအလုံအပူးနှဉ်လီး ခ်ီဖြိတ်တြဲအီးတါလ၊အဂူးင်းတါဟု ခိုင်္ဂါဟုခ်ာါအီးတဖဉ်အယို, မိၢိပါဇီးသရဉ်သရဉ်မှဉ်တဖဉ်မၤစၢၤဖိသဉ်လၢကဒုးအိဉ်ထီဉ်နီါကစါတါနာ်နှုံလီးသးဇီးနီါကစါအတါထံဉ်လီးက္ခၤသးလၢ အဂ္ဂၤတဖဉ်, လ၊အကမၤအါထီဉ်ခါဆူညါအတါမာနားလ၊အတာ်အိဉ်မှုဆူညါအင်္ဂါနှဉ်လီး.

ပကမၤစၢၤပဖိတဖဉ်လၢကမၤဇိဉ်ထီဉ်အါထီဉ် တာ်နှာ်နှုံဟ်ကဲလီၤသးလၢအအါကသ့ဒ်လဲဉ်•

မိါပါကိုးဂၤဇဲးအဲခိုင်းလ၊အဖိတဖဉ်ကမၤနာၤတါလာအတါအိခိုမူအပူးင်းသူဉ်ဖုံသးညီနှဉ်လီး လာကမၤလာထီခိုပွဲးထီခို တာ်အားအင်္ဂါ, ပကမာစားအီးလာအဝဲသူခ်ကအိခ်ထီခိုင်းတာနာနာ့်လီးသားအင်္ဂါနှဉ်လီး ယုသူခ်ညါကွာ်တာနဲခဲ့ကျဲတဖခ် (Reifler Associates, 1987, ကဘျုံးပၤ ၂၇ – ၂၉).

ပကမၤစၫၤအဝဲသ္ဉ်လၢကမၤဇိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ် –

© တၢ်တူ်ဘဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဘဉ်**ယး**

ဖိသဉ်တဖဉ်ကြားတူ်ဘဉ်ဝလ်၊အဝဲသ့ဉ်ဘဉ်ထွဲဘဉ်ဃးဇီးကရူ်တဖုလ၊အဟ့ဉ်ထီဉ်တါအဲဉ်တါကွံလ၊အကတၢါ တသဲ့ဘဉ်နှဉ်လီ၊. ဟံဉ်ဖိဃီဖိကဘဉ်မှါတါလီါဖဲအဘံဉ်အဘ၊ဇီးမှါတါလီါဖဲဖိသဉ်တူ်ဘဉ်ဝလ၊ "အအိဉ်ဘဉ် လ၊အဟံဉ်" နှဉ်လီ၊.

😊 တ်တူ်ဘဉ်လၢအလီးဆီဇီးဂုၤန္စါတ်၊အဂၤ

တာ်လိဉ်ဘဉ်လ၊ဖိသဉ်တဂၤစုဉ်စုဉ်တာ်ကစ်းထီဉ်ပတြားဇီးဟ်သူဉ်ဟ်သး အီးဇ်ပုးနှို်တဂၤအသိုးဇီးတာ်တဘဉ်ထိဉ်သတြီးအီးဇီးတာ်အဂၤ မှတမ့ာ် ဆီဉ်သနုံးအီးလ၊ကမၤပိဉ်ထွဲပုးခံ မှတမ့ာ် "မၤလိ" နှုံတာ် လ၊ပုးအဂၤတဖဉ်အအိဉ်ဘဉ် ("…နကြားမၤလိန့်ာတာ်လ၊နပုာ်မှဉ်အအိဉ်")

😊 တူ်ဘဉ်လၢအအိဉ်ဒီးတၢ်စိကမီၤ

ဒ်သီးဖိသဉ်ကမၤနာ့်တာ်နာ်နှာ်လီးသးအင်္ဂါ, အဝဲဘဉ်မၤလိန္နာ်တာ်လာကမၤ ကွာ်တာ်လာအလီးဘဉ်ယိဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး. ဖိသဉ်လိဉ်ဘဉ်တာခွဲးတာ်ယာ်လာ ကမၤကမဉ်တာ်လာတအိဉ်ဒီးတာ်ဟ့ဉ်အီးတာ်ကမဉ်ဘဉ်နှဉ်လီး. ဟံဉ်ဖိဃိဖိ ဒီးကိုအတာ်အိဉ်သးလာအဟုဉ်က်ဟုဉ်ဘါဖိသဉ်တဖဉ်လာကမၤတာ်လာအ လီးဘဉ်ယိဉ်ဒီးမၤလိန္နာ်တာ်လာတာကမဉ်နှဉ် ကသူဉ်ထီဉ်နှာ်အဝဲသ့ဉ်အတာ် နာ်နှာ်လီးသးနှဉ်လီး.

ဟံဉ်ဖိဃိဖိကမ္နါတၢ်လီးလၢဖိသဉ် တူါဘဉ်ဝဲလၢအပူးဖွဲးနီးတါတူဂ်လိဉ်အီး နီးတါအဲဉ်အီးနှဉ်လီး

😊 တာ်တူာ်ဘဉ်လာအိုဉ်ဇီးတာ်ပညိဉ်လာတာ်အိုဉ်မှုပူး

စဲပမာစားဖိသဉ်တဖဉ်လာကဟ်လီးအတာ်ပညိဉ်နှဉ်အဝဲသ့ဉ်မာဝဲဒ်သီးကမာလာပှဲးဝဲဒီး, ပမ္မာ်ပှာသဲ့ဉ်တဖဉ်လာအ ဟုဉ်အီးတာ်ပီးတာ်လီလာကမာနားတာ်အင်္ဂါနှဉ်လီး. တာ်အိဉ်ဇီးတာ်ပညိဉ်တဖဉ်ဇီးတာ်သူဉ်ထီဉ်တာ်မာလာအရှဒိဉ် တဖဉ်နှဉ်သူဉ်ထီဉ်ပှာနှိုတဂၤအတာ်ထံဉ်လီးကာ့သားဇီးသာလာအအိဉ်ဇီးတာ်နှဉ်လီးလာအင်္ဂါနှဉ်လီး.

😊 တူ်ဘဉ်လၢအိဉ်ဖီးတာ်သံ့တာ်ဘဉ်

ပမ့်၊ဟ်သူဉ်ဟ်သးဟ်ပနီဉ်နှုံတာ်မာဆံးဆံးဖိလာပဖိတဖဉ်မာဝဲဒီးစံးထီဉ်ပတြားအတာမာနှဉ်, အဝဲသ့ဉ်ကမာလိနှုံ တာ်လာအနီါဆံးဆံးဖိလာအဝဲသ့ဉ်မာတာ်သ့, မာတာ်နှုံဒီးတပျံာလာကမာတာ်အသီတဖဉ်ဘဉ်နှဉ်လီး.

😊 တာ်တူ်ဘဉ်လၢအိဉ်ဇီးတာ်သးခု

တာ်သူဉ်ခုသးခုလ၊တာ်အိဉ်မူအပူးနှဉ်မှာ်တာ်လ၊ဖိသဉ်မၤလိန္နာ်အီၤလ၊ အမိာ်အပါတဖဉ်အအိဉ်နှဉ်လီၤ. အရှ®ဉ် လ၊ပကဟ်တာ်ဆ၊ကတီာ်လ၊ပကသူဉ်ခုသးခုဒ်ဟံဉ်ဖိဃီဖိအသိးနှဉ်လီၤ.

- 😊 သးလၢအဲ့ခ်ိန်းယုသူ့ခ်ညါတါ
  - ဖိသဉ်တဖဉ်နှဉ်နို့နှစ်၊ဉ်အသီး မှၢ်ပှာတဖဉ်လာအဲဉ်နိုးသည်ညါတာနှဉ်လီး. နိပမ္ပါမိုးပါတဖဉ်အသီး, ပမ္ပါနဲဉ်လီး နှစ်အဝဲသည်အတားအဲဉ်နိုးသည်ညါတာနည်းကညီလာအဝဲသည်အင်္ဂါလာကယုသည်ညါတားနီးအသးစဲထိဉ်လာဟီဉ်ခိဉ် ဖျာဉ်လာအအိဉ်ကဝီးအဝဲသည်နှဉ်လီး.
- 😊 သးလၢအအိုဉ်ဖီးတာ်တီတာ်လိၤ

ပူးလာအဟ်ကဲလီးအကစၢ်အသးသံ့ဉ်ညါဝဲလာကဘဉ်ဟ်ကဲပူးအဂၤန္နဉ်လီး. စဲဖိသဉ်အိဉ်လာခိဉ်ယားလာအပွဲး ဒီးတာ်ဟ်ကဲအခါနဲ့ဉ်, အဝဲသံ့ဉ်အတာ်နာ်လီးအသးကအါထီဉ်ဝဲနဲ့ဉ်လီး. အဝဲသံ့ဉ်ထံဉ်လီးအသးလာကြားလာတာ် အဲဉ်အီးနဲ့ဉ်လီး. တာ်အီးမှာ်ကတီးလာကဒီသဒေအဝဲသံ့ဉ်လာအကပဉ်ယုဉ်လာတာ်ဟူးတာ်ဂ်ာလာအတဂ္ဒၤဒ်အမှာ်, တာ်စူးကါကသံဉ်မူးဘှီး, တာ်ကဲပူးအားပူးသီအကရူာ်တဖဉ်ဒီးတာ်မာအာမာသီ, မာတရီတပါတဖဉ်နဲ့ဉ်လီး.

တာ်ကမဉ်လၢအကဲထီဉ်ညီနှာ်တဖဉ်

စပအိဉ်ဇီးတာ်ဂုာ်ကျုံးစားလာပကနဉ်လိုးပဖိအကျဲနှဉ်, တဘျီတခ်ီဉ်ပမာတာ မဲ့တမာ့် တဲတာ်လာအဝဲသဲ့ဉ်တနာ်လီးအင်္ကာအ စီဘဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး. တာ်သဲ့ဉ်တဖဉ်အာံးမှာ်စဉ် "တာ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလာအဂ္ဂၤ" အတာ်ဟ်သးတနီးနှဉ်လီး.

- မၤတာ်တမံးမံးလၢအင်္ဂြိစ်အဝဲသုဉ်အကစာ်အိုဝဲမၤတာ်သံ့အခါန္ဉ်လီး. အဒိ စာနှာ်အဝဲသုဉ်အခ်ိဉ်ဖံးအပျံးစဲအသး အိုဉ်ခွံနံဉ်အခါ –
- ဖွဲ့အီး မှတမှာ် ဟုဉ်အီးတာ်စံဉ်ညီဉ်ဖွဲ့အစည်း ခြေးကမဉ်တာ်အခါနှဉ်လီး. အဖို ဖွဲ့လူအီးဖွဲ့အစည်း ခြမ်းလီးလာတာနှာ် ထုံလူတာတာသူဉ်ဟိသူ့အခါနှဉ်လီး.
- စူးကါပုၢဖိသဉ်အဂၤတဖဉ်လၢကကဲန့ာ်တာ်အဖိန့် စ်သီးအဝဲသူဉ်က "မၤလိ" တာ်လၢအင်္ဂါနူဉ်လီး.
- မၤအဝဲသ္၌ င်ဆိုးကဆိုကမိ၌လီးအသးလၢအမၤကမ၌တာ်ခီဖြိုပဘ၌ဟုံ၌လီးအသးတူ်တာ်လာအင်္ဂါအယိန္၌လီး.
- နံးဘဉ်အဝဲသ့ဉ် "အတၢိမံမိၢ အတၢ်ကွၢိစိလၢခါဆူညါ" ဖဲအဝဲသ့ဉ်တဲဘဉ်ပှာအခါနေ့ဉ်လီး.

စဲဖိသဉ်တဖဉ်တအိဉ်ဇီးတာ်နာ်နှုံလီးသးလၢကိုအခါ ....

- အဝဲသုဉ်ထံဉ်လီးအသးဖဲဘဉ်တါ်ကွဲဉ်တ့ါ်အီး မဲ့တမ့်၊ တဖွဲးဘဉ်.
- အဝဲသ့ဉ်တအဲဉ်ဒီးဟ်ဃုဉ်မၤသကိုးတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖဉ်ဖဲအမၤကမဉ်တာ်သံ့အခါဘဉ် နှဉ်လီၤ
- အဝဲသ့ဉ်ဂုဉ်ကျုံးစားလာကမၤန့၊်ပှၤဂၤအတါသးစဲအီးလာကျဲလာအတဂ္ၤဘဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- အဝဲသ္ဉ်တနာ်နှါ်အသရဉ်တဖဉ်ဇီးကိုဖိလၢအအိဉ်တီါခဲလက်ဘဉ်နှဉ်လီး.
- အဝဲသ့ဉ်ဃုအတံၤသကိးဒီးဖိသဉ်တဖဉ်လၢအအိဉ်ဒီးအတၢ်နာ်နှာ်လီၤသးစုၤဒ်သိးအီးတဖဉ် နှဉ်လီၤ.
- အဝဲသံ့ဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်အသးမားဟံဉ်တာ်မာတမှာ်ဘဉ်နှဉ်လီး. မိါပါတဖဉ်ထံဉ်ဝဲလာအဝဲသံ့ဉ်တ ဖဉ် "ကာဉ်" နီးဖွဲ့အနှိုးနှိုးနှဉ်အဝဲသံ့ဉ်ပျံးဝဲလာကဘဉ်တူ်ယဉ်အသးနှဉ်လီး.
- လ၊တာ်ဂ္ဂ်တနီးအပူး, တာ်မ်ာ်ဆူးလ၊အဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊အခ်ီဉ်ထံးကိုစးထီဉ်သီအနံဉ်နှဉ်, ကဲထီဉ်ဝဲတာ်တကနဉ်ဃှာ်တာဖြီးတဟ်ကဲတာ်လ၊နံဉ်လ၊ကအိဉ်ထီဉ်တဖဉ်အပူးနှဉ်ဘဉ်.

ဖိသဉ်လးတဂ်ပဲဉ်ထံနီးဖး ပဉ်ဒုဉ်ပဉ်ကမဉ်အီးတဖဉ်နှဉ် မၤလိန္ဒါတဂ်လးတပဉ်လုပ်ဝဉ် ပူးလီးအသးဘဉ်နှဉ်လီး

တၢ်ကဘဉ်မၤလိတၢ်ဟုဉ်ကူဉ်တဖဉ်န်လဲဉ်....

တါဟ့ဉ်ကူဉ်တဖဉ်လၢကနဲဉ်န့ာ်ကျဲလၢနဖိတဖဉ်ကအိဉ်ဒီး တါနဉ်နှာ်လီၤသးလၢအဂ္ဍၤတကပၤအဂ်ီ
🗖 ဖဲနမၤကမဉ်တါ်အခါ, အာဉ်လီၤနတါ်ကမဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်အမ်ာ်ညါ
🗖 ဟ့ဉ်င်္ဂါဟ့ဉ်ဘါအဝဲသ့ဉ်လ၊ကထံဉ်လီးက္၊အကစါအတါကမဉ်ဇ်တါမၤလိန္ဂါတါအတါလဲးခ်ီဖျိတဖဉ်တက္နါ.
🗖 ဖဲအနီါဆံးဆံးဖိအခါ, မာအဝဲသ့ဉ်တူ်ဘဉ်လာအဝဲသ့ဉ်အိဉ်စ့ာ်ကီးဇီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာအဝဲသ့ဉ်ကလဲးခီဖျိဘဉ်တာ်မာနားနှဉ် တက္နာ်
တက္နာ်.
🗖 နးသုဉ်ညါအဝဲသုဉ်လ၊နဟ်ကဖ၊လ၊နသးလ၊အဝဲသုဉ်အယိတက္နာ်.
🗖 ဟ်တါပညိဉ်လ၊အဝဲသ္ဉ်အကံါအစီဇီးတမ့ါလ၊အတါကမဉ်အဖီခိဉ်န့ဉ်တက္ခါ.
🗖 ဟ်ကဲအဝဲသ့ဉ်အတၢ်ဆိကမိဉ်ဇီးအတၢ်ကူဉ်တၢ်ဆးနှဉ်တက္နာ်.

သူဉ်နီဉ်ထီဉ်လၢ–

ဖိသဉ်တဖဉ်မၤလိန္နါတၢ်လၢအထံဉ်ဘဉ်ဝဲ

ပင်္ဂကဲအဝဲသူဉ်နီးအဝဲသူဉ်ကမၤလိန္ဒါတၢ်လၢ ကဘဉ်ပင်္ဂကဲလီးအကစၢိနဉ်ဝဲအသးနှဉ်လီး.

"EXPRESSIONS OF LOVE"

"Dear parent, family member, or family friend:

...Human life is dependent on air, sun, water and food, but these alone are not enough for a child to thrive. Just as children have physical needs for food and shelter, they have psychological needs for warmth and caring. So it is not enough to feed a child's body: we also need to feed a child's soul.

...All human beings need to be recognized and appreciated. For a young child this is essential. **The happier a child is, the better the child will be able to learn**. We are not talking about spoiling children or of being permissive and allowing them to do whatever they want. We are speaking about how important it is to recognize the good qualities that all children have, to let them know that they are important to us and that they are loved.

Things you can do to express your love for your child:

- ** Communicate to your child that you love him or her just the way he or she is. It is important to set limits for children and to provide guidance for their behavior. You do not need to agree or approve of everything that your child does. But it is important to let your child know that your love is unconditional. We want children to behave well and to make good choices for their own well-being, not because they need to earn our love.
- Each day, find a good quality to appreciate in your child. Tell your child every day something positive about herself or himself. What we notice and appreciate will grow.
- Show appreciation for the work your child does at school. Have a special place to keep the work that your child brings home from school.
- Show interest in things that are important to your child. Listen to your child and show that you care. Ask him or her about friends, sports, and events at school.

Children become what we expect of them.

Let your child know that you believe he or she is a good, respectful, loving, intelligent young person, and that is what he or she will become".

Homeschool Interaction. 1998 Alma Flor Ada & F. Isabel Campoy

<u>"တၢဴပ႒်ဖျါထီဉ်တၢဴအဲဉ်တၢဴကွံ"</u>

"ဆူ မိၢဴပၢႇ ဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်, မ့တမ့ၢ် ဟံဉ်ဖိဃီဖိအတံၤသကိး-

…ပူးဟီဉ်ခိုဉ်ဖီအတစ်အိဉ်မူနှဉ်နီးသန္းထီဉ်အသးလ၊ ကလုံးကလီ, မုစ်, ထံနီးတစ်ဆိုခဲ့တစ်ဆီတဖဉ်ဘဉ် ဆဉ် တစ်သုံ့ခဲ့တဖဉ်အုံးတလ၊ပွဲးဝဲလ၊ဖိသဉ်တဖဉ်ကနိဉ်ထီဉ်အင်္ဂိ၊ဘဉ်. နိဖိသဉ်တဖဉ်လိဉ်ဘဉ်တစ်ဆိုခ်တစ်ဆီနီးတစ် အိဉ်ကနုလိုစ်လ၊အ နှိစ်တစ်ဂီးအင်္ဂိုအသီး, အဝဲအိဉ်နီးသူဉ်သးဂ့စ်တစ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်နံအမှစ် တစ်ကဟုကယာ်နီးတစ် အုံးထွဲကျွစ်ထွဲတဖဉ်နှဉ်လီး. အယိထဲပလုစ်ဆီဉ်လုစ်ဆီဖိသဉ်အနှိစ်နှဉ်တမှစ်ဆလ၊အပွဲးဘဉ်–ပလိဉ်ဘဉ်လ၊ ပကဘဉ် လုစ်ဆီဉ်လုစ်ဆီဖိသဉ်လ၊ အသူဉ်ဂ့စ်သးဂ့စ်တကပၤနှဉ်လီး.

…မှးဟိုဉ်ခိုဉ်ဖိတဖဉ်လိဉ်ဘဉ်လ၊ တင်္ဂကသ္ဉ်ညါဟ်ကဲဆီး နီးတပ်ာ်လုံးဟ်ပွားဆီးဆင်္ဂိန္ဉ်လီး. လးဖိသဉ်ဆံးဆင်္ဂိုတ်တေ ခါဆံးမှင်္ဂက်လးအရှု နိဉ်နှဉ်လီး. **ဖိသဉ်တဂၤန်သးဖုံ, အဝဲမးလိန္ဂါတါန်ဂုၤနှဉ်လီး.** တမှင်္ဂလးပတ်ဘဉ်ယးတစ်းဟားဝီး ဖိသဉ် မှတမှင်္ဂ တင်္ဟော်ဆီးအခွဲးလးနီးပွဲအီးလာကမေးတင်္ဂလးဆဲဉ်နီးမေးဝဲနှဉ်ဘဉ်လီး. ပတ်ဘဉ်ယးအရှနိဉ် ထဲလဲဉ်လး ကပဘဉ်ပင်္သည်ပတ်၏ဆက်စ်ဆီအဂုံးတစဉ်လးအဆိုဉ်နီးဖိသဉ်တဖဉ်, နိသီးကနားသှဉ်ညါဆီးလးအဝဲသှဉ်နှဉ် အရှနိဉ် လးပင်္ဂါနီးပဆဲဉ်အဝဲသှဉ်နှဉ်လီး.

တာ်တဖဉ်လၢနမၤအီးသုလၢနကပဉ်ဖျိထိဉ်လၢနအဲဉ်နဖိ-

- γ တဲဘဉ်နှဖိလၢနှအဲဉ်အဝဲပိဉ်ခွါဖိ မှတမှ၊ အဝဲပိဉ်မှဉ်န် အဝဲသှဉ်မှု၊်တစ်အသီးနှဉ်လီး. အရှနိဉ်လ၊ တစ် ကပင်္ဂလီးနှုံတစ်ပင်ပနိဉ်လဖိသဉ်တဖဉ်အင်္ဂါနီးဟုဉ်တစ်နှင်္ဂလးအဝဲသှဉ်အတစ်ပင်သူဉ်ပင်္ဂသးအင်္ဂါလီး. တလိဉ်လ၊နကဘဉ်သးထွဲ မှတမှ၊ အာဉ်လီးတူစ်လိဉ်တစ်လားဝှလခုဖိတဖဉ်မ၊ဝဲနှဉ်ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ် အရှနိဉ်လ၊နကဘဉ်နုံးသုဉ်ညါနှဖိတဖဉ်လ၊နှတစ်ဆိုင်မှု၊်တစ်ဆိုင်လ၊အမှု၊်အတိနီးနှအဲဉ်အီးသုက်းက တိစ်နဲးလီး. ပအဲဉ်နီးလ၊ဖိသဉ်တဖဉ် ကပင်္ဘသူဉ်ပင်္ဂသႏဂ္ဂၤဂူးနီးကယုထ၊တစ်အဂူးကတာက်လ၊ အတစ်ဆိုင် မှဉ်ဆိုးပားအင်္ဂါ, ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသှဉ်မ၊တစ်န်အားတမှုလ၊ကမာနှုံပတစ်ဆဲဉ်အင်္ဂါဘဉ်နှဉ်လီး.
- γ ကိုးနုံးဖွဲး, ယုန္နါနှဖိအက်ၫအစီအဂ္ဂၤတဖဉ်လၢနကစီးထိဉ်ပတြားဘဉ်အီးအဂ်ီၫန္နဉ်တက္ဂါ. **ကိုးနုံးဖွဲးတဲ ဘဉ် နှဖိတါတမီးမီးလ၊ တါအဂ္ဂၤလာအဘဉ်ဃးဇီးအနီါကစါအဂ္ဂါန္ဉဉ်တက္ဂါ.** တါလၢနုပဉ်သူဉ်ပဉ်သး ဇီးပဉ်လုၢိတ္ခ်ပူးအီးတဖဉ်နှဉ်ကစိဉ်ထိဉ်လဲၤထိဉ်ဝဲနှဉ်လီး.
- γ **ပဉ်ဖျံထိုဉ်နတၢ်ပဉ်လုံးပဉ်ပူးတၢ်လၢနှဖိမၤလၢကိုနူဉ်တက္**ဂါ ပဉ်တၢ်လိဂ်လီးဆီလၢနှကပဉ်တဂ်ဖံးတၢ်မၤ လၢနှဖိပဉ်ကူးစိဉ်လၢကိုတဖဉ်နူဉ်တက္ဂါ
- γ နူးနဲ့ ဉ်ဃီးနတ်၊ သူးစဲလ၊ တဂ်လးအရှင်္နှာလ၊နှဖိတဖဉ်အင်္ဂါစုံးကြီးတက္ဂါ **ဒိကနှာ်နှဖိုဒီး ပဉ်ဖျံထိုဉ်လးနှတ်၊ကဟုကယဉ်တက္ဂါ** သံကျွန်္အီးဘဉ်ဃးတံံးသကိုး, တဂ်ဂဲးလိဉ်ခိဉ်ဂဲး လိဉ်ကွဲ, နီးတဂ်လးအကဲထိဉ်အသူးလးကို တဖဉ်နှဉ်တက္စုံ

ဖိသဉ်တဖဉ်ကဲ ထီဉီဝဲတဂ်လ၊ပမုဂ်လဂ်တဂ်လ၊အအီဉ်နှဉ်လီ၊ နေးသည်ညါနဖိတဖဉ်သည်ညါလ၊နနဉ်လ၊အဝဲသည်တဖဉ်မှ ဂ်ပူးလ၊အဂ္ဂ၊, လ၊တဂ်နဉ်နှင်္ဂြီးသာ့, လီးဆဲဉ်လီးကွံ, မှင်္ဂြုသးစဂ်လ၊အဖွဲး တဖဉ်နီးအဝဲသည်ကကဲ ထီဉ်ဝဲတင်္ဂြနတဲတဖဉ်အသီးနှဉ်လီ၊.

<u>ကြော်သို့ ဂိုလ်ဗိုသဉ်လ၊ဟံဉ်ကို တဖဉ်အတ္ဂါခ်ီဆ၊(Homeschool Interaction). 1998 Alma Flor Ada</u> & F. Isabel Campoy